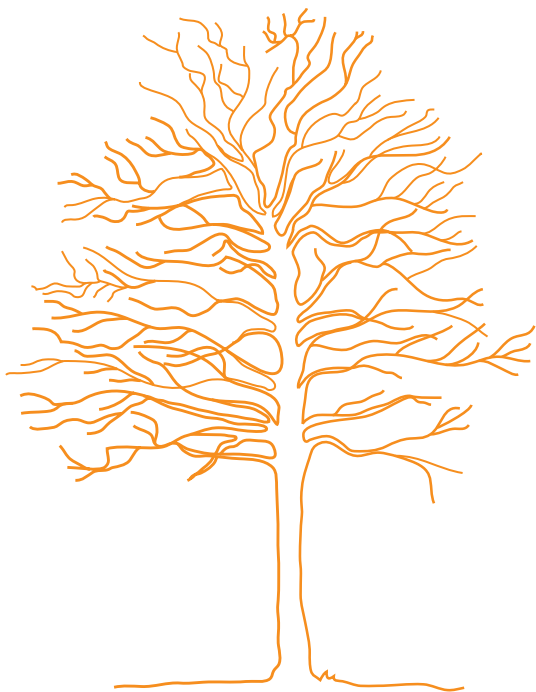

Ekdöden

Tecken som tyder på att ett träd är drabbat av ekdöden är en jämn gles krona med många döda grenar och onormalt mycket stamskott.

Ek, som länge varit ett motståndskraftigt träd i vårt land, har sedan 80-talet drabbats av en svår sjukdom som fått benämningen "ekdöden". Sjukdomen drabbar träd i hela ekens utbredningsområde och verkar vara här för att stanna.

Forskarna kallar det en komplex sjukdom, med vilket menas att det är en sjukdom som orsakas av flera, sammansatta orsaker. Enligt nyare forskning är en huvudorsak en infektion av svampar från Phytophthora-gruppen som i stor utsträckning kan förstöra trädens finrotsystem. Förändringar i grundvattennivån och väderlek som extrem torka och kyla ses som huvudorsaker. Om trädet sedan drabbas av svampangrepp och skadeinsekter så kan även detta påverka och försvaga trädet.

När ekarna dör är de oftast angripna av den rotrötande svampen honungsskivling (*Armillaria spp*) i främst rötterna. Honungsskivlingen kan lätt tränga in i ett träd som har varit utsatt för stress av något slag, som t ex en torr vår och sommar med förändringar i grundvattennivån som följd. Honungsskivlingen är en aggressiv rötsvamp som gör stor skada på ett träd när den väl fått fäste. Ny forskning visar även på en algsvamp (*Phytophthora*) som kan vara en av huvudorsakerna till ekdödens förlopp.

Tecken som tyder på att ett träd är drabbat av ekdöden är en jämn gles krona med många döda grenar och onormalt mycket stamskott. Sjukdomen har ett långsamt förlopp och det kan ta flera år innan trädet dör. Det finns dock flera andra skadeverkningar som har liknande symptom som ekdöden. Skador på rötterna orsakade av utgrävning runt trädet eller förtätad mark kan resultera i samma symptom som ekdöden ger.

Det finns exempel på att träd har repat sig från angrepp och återfått en tät krona. Men i de flesta fall dör trädet sakta men säkert. Att avlägsna döda grenar ur ett sjukt träd gör trädet säkrare och kan vara av estetisk betydelse. Det kan också vara lättare att följa trädets utveckling när döda grenar avlägsnats ur kronan, men beskärningen har ingen vitaliserande effekt på trädet.

Träd som är i god kondition har bättre chans att klara sig när någon omgivande faktor i dess livsmiljö ändras. Det bästa man själv kan göra för sin ek är att lämna trädet i fred, låta löv ligga kvar runt trädet på hösten och undvika att gräva eller förtäta jorden i området under kronan.